



# **ASPERGER-IHMINEN MEDIA-ALALLA**

**Oma ammatillinen kehitys työprojekteissa**

Tampereen ammattikorkeakoulu  
Viestinnän koulutusohjelman opinnäyte  
Kuvauksen suuntautumisvaihtoehto  
Kesäkuu 2010  
**Kristiina Lehto**

## **OPINNÄYTTEEN TIIVISTELMÄ**

**Kristiina Lehto**

***Asperger-ihminen media-alalla***

Kesäkuu 2010

28 sivua + DVD

Tampereen ammattikorkeakoulu

Viestinnän koulutusohjelma

Kuvauksen suuntautumisvaihtoehto

Lopputyön muoto: projektimuotoinen

Lopputyön ohjaaja: Pertti Näränen

Avainsanat: Aspergerin syndrooma, oireyhtymä, media, analysoiva teos, asperger, analysointi, oma oppiminen

*Minulla on aspergerin syndrooma ja työskentelen media-alalla erityisesti tv-kuvauksen parissa. Kerron AS-henkilön näkökulmasta millä lailla olen kokenut tämän alan ja samalla kerron vähän itse aspergerin syndroomasta ja siitä miten se on vaikuttanut elämääni. Tämän jälkeen analysoin tekemiäni koulutöitä sekä oikeita töitä neljän vuoden ajalta ja kerron miten niitä olen tehnyt ja mitä olen oppinut niistä. Lopulta katson mitä olen oppinut nyt verrattuna neljän vuoden takaiseen aikaan. Työhöni liittyy työnäyteportfolio DVD-muodossa.*

## THESIS SUMMARY

**Kristiina Lehto**

***Asperger person on mediafield***

June 2010

28 pages + DVD

TAMK University of Applied Sciences

Media Programme

Area of specialisation: Cameraman

Type of Final Project: Project

Thesis supervisor: Pertti Näränen

Keywords: *asperger's syndrome, analysing, own work*

### **Abstract:**

*I have Asperger's syndrome and I work on media field especially as a cameraman. I tell you from AS-person aspect how I have experience this field and same time I tell you little from Asperger's syndrome and how it has effect my life. After this I will analyse school works and a real jobs what I have done past four years and tell how I have done those and what I have learned about those. Finally I watch what I have learned now and compare it what I have learned four years ago. This project includes work sample portfolio at DVD.*

# Sisällys

<b>Johdanto</b>	<b>4</b>
<b>Aspergerin syndrooma ja minä</b>	<b>5</b>
<b>1. vuosi: elokuvia ja mainoksia</b>	<b>6</b>
1.1 Riitti	7
1.2 Kuusi mainosta	9
1.3 Alpo imurikauppias	10
<b>2. vuosi: monikameraa, dokumenttia ja lisää mainoksia</b>	<b>12</b>
2.1 Monikamera	12
2.2 Asperger syndroomaisen päiväkirja	14
2.3 Vesi-mainos	15
<b>3. vuosi: lyhytelokuvia ja työharjoittelua</b>	<b>17</b>
3.1 Katusoittaja	17
3.2 Odotus	19
3.3 Työharjoittelu	20
<b>4. vuosi: töitä ja tehosteita</b>	<b>21</b>
4.1 Töitä	21
4.1.1 Yle TV-Nytt	22
4.1.2 Yle Hämeen uutiset	23
4.2 Tiara-tehostelyhytelokuva	24
<b>Yhteenveto</b>	<b>26</b>
<b>Lähteet</b>	<b>28</b>

## Johdanto

Aspergerin syndrooma on autismikirjoon kuuluva neurologinen *poikkeavuus* tai paremmin selittävä *kehityshäiriö*. Aspergerin syndrooman omaavaa ihmistä voidaan kutsua tässä teoksessa AS-henkilöksi, asperger-ihmiseksi tai aspergeriläiseksi. On olemassa myös nimitys assi, mutta sitä pidetään yleensä loukkaavana ja paheksuttavana sanana, joten sitä ei käytetä tässä teoksessa tämän enempää.

Kerron tämän teoksen aluksi lyhyesti aspergerin syndroomasta, ja siitä miksi se hankaloittaa AS-henkilöiden elämää. Tämän jälkeen analysoin ja mietin kuvaustöitäni sekä elämäni AS-henkilönä mediamaailmassa viimeiseltä neljältä vuodelta.

Koko elämäni lapsuudesta asti on ollut hankalaa ja olen aina ollut jollakin tavalla erilainen kuin muut ihmiset. 17-vuotiaana sain tietää aspergerin syndroomasta, joka minulla on erittäin todennäköisesti. Varsinaista diagnoosia en ole kuitenkaan tullut koskaan hankkineeksi lääkäriltä, koska näin aikuisena sillä paperilla ei tee enää mitään.

Aspergerin syndrooman yksi oire on intensiivinen keskittyminen tiettyihin mielenkiinnon kohteisiin. Minulla se on ollut aina kamerat ja videokuvaaminen. Intensiivisyydestä kertoo se, että kiinnostukseni on nimenomaan videokuvaan liittyvää eli valokuvat eivät kiinnosta minua niin paljon kuin videokuva. Keskittymisestä tiettyyn mielenkiinnon kohteisiin kertoo myös se, että pitkän ajan yritin tehdä opinnäytetyötä uutiskuvaamisesta, joka kiinnosti minua, mutta aiheen käsittelytapa ei ollut minulle kiinnostava. Minä mieluummin kuvaan uutisia kuin kirjoitan niistä. Tämä kapea-alainen kiinnostuksen kohteeni on yksi huonoimpia AS-oireitani.

Ennen korkeakoulua kävin Heinola-instituutti ammattikoulun, jossa opiskelin samaa alaa eli videotuotannon media-assistentiksi. Näin ollen minulla on ollut aikaisempiakin mediaopintoja ja kokemusta työelämästä ennen näitä neljää vuotta korkeakoulussa.

Media-ala ei ole asperger-ihmiselle niin helppoa, kuin neurotyypilliselle<sup>1</sup> ihmiselle. Kerron tällä työlläni aspergeriläisen näkökulmasta mitä tein ja miten selvisin ammattikorkeakoulussa ja työelämässäni nämä neljä vuotta sekä analysoin ja mietin tekemiäni töitä. Tämä teos on omaa ammatillista toimintaa ja kehitystä kuvaava ja analysoiva opinnäyte.

---

<sup>1</sup> Neurologisesti poikkeavan vastakohtana käytetään ilmaisua neurologisesti tyypillinen, lyhenteenä NT, engl. neurologically typical tai neurotypical (epävirallinen ilmaisu).

[http://fi.wikipedia.org/wiki/Neurologinen\\_poikkeavuus](http://fi.wikipedia.org/wiki/Neurologinen_poikkeavuus) (11.4.2010)

## Aspergerin syndrooma ja minä

AS on autismin lievä muoto ja aiheuttaa ongelmia sosiaalisessa kanssakäymisessä ja ei-verbaalisessa kommunikoinnissa. AS-henkilö ei osaa käyttää katsekontaktia, kasvojen ilmeitä, kehon asentoja ja eleitä sopivalla tavalla vuorovaikutuksessa toisten kanssa (Gillberg, 1999). AS-henkilö ei osaa luoda kaverisuhteita ja hänellä on puutteellinen ihmisten välinen tunteiden vastavuoroisuus. Hän ei esimerkiksi ymmärrä, miksi pitää puhua, jos ei ole asiaa, eli heiltä puuttuu small talkin taito. AS-henkilöt erottuvat usein massasta, koska he eivät osaa omaksua automaattisesti enemmistön käyttäytymis- ja ajattelumalleja.

AS-henkilöillä on yleensä yksi tai useampi harrastus tai erityiskiinnostuksen kohde, jolle he pyrkivät omistautumaan ([http://fi.wikipedia.org/wiki/Aspergerin\\_syndrooma](http://fi.wikipedia.org/wiki/Aspergerin_syndrooma) 16.4.2010). AS-henkilö voisi keskustella mielenkiinnon kohteestaan loputtomasti, joka ei aina ole sosiaalisesti hyväksyttävää. Rutiinit ovat erittäin tärkeitä AS-henkilölle ja ilman niitä hän olisi ihan hukassa ja lukossa.

Aistiyliherkkyydet ovat tyypillisiä AS-henkilöillä. Kovat äänet, kirkas valo tai vaikka kosketus, voivat järkyttää pahasti AS-henkilöä ja aiheuttaa epämiellyttävyyttä tai jopa kipua. Jatkuva altistuminen voi pahimmillaan aiheuttaa sairaskohtauksen.

AS-henkilö on sosiaalisesti sokea, eli hän ei osaa lukea rivien välistä ja hän ymmärtää kaiken sanatarkasti. Hän ei myöskään osaa päätellä vastapuolen elekielestä esim. onko henkilö vaikka vihainen, vaan asiat täytyy sanoa aina selvästi ääneen, jotta AS-henkilökin sen ymmärtää: ”Minä olen vihainen”.

AS esiintyy yleensä ääripäisyyksinä. Joko henkilöllä voi olla passiivinen tai aggressiivinen aspergerin syndrooma. Hän joko puhua pulputtaa yhtämittaan tyhjää asiaa ja on suuna päänä tai sitten hän on hiljainen ja puhuu vain silloin kun on asiaa. Joko hän halailee ja koskettelee kaikkia ihmisiä tai sitten hän ei siedä kosketusta ollenkaan. Joko hän on kiinnostunut jostain aiheesta täysillä tai sitten häntä ei kiinnosta ollenkaan jne.

Minulla on ollut aspergerin syndrooma koko ikäni ja se on vaikeuttanut elämääni huomattavasti. Minulla ei koskaan ole ollut ystäviä ja ryhmätöiden tekeminen on aina ollut hankalaa. Olen ollut aina kiinnostunut kameroista ja kuvaamisesta, kaikenlaisesta uuden luomisesta, joten siksi päädyin tälle alalle. Ryhmätyöskentely tai pikemminkin kommunikointi ihmisten kanssa on salaperäistä tiedettä minulle, mutta niin kauan kuin saan tehdä omaa työtäni, olla oman mielenkiinnon kohteeni parissa, niin onnistun kyllä

työskentelemään. Kaikkein vaikeinta on ollut töiden hakeminen ja ihmisiin yhteydenottaminen tämän saralla.

Asperger-ihmiset eli myös minä katsomme maailmaa objektiivisesti eli aina asioiden ulkopuolelta. Silmämme ovat kuin kamera ja televisio samaan aikaan eli me katsomme maailmaa kuin televisiota ikään. Siksi voimme hämmästyä, jos ihmiset reagoivat meidän sanomisiimme tai tekemiimme asioihin. Eiväthän näyttelijätäkään reagoi kameraan. Olemme kuin ihmiskameroita, jotka näkevät kaiken totuuden sellaisena kuin se on. Joskus voimme sanoa totuuden ääneen juuri sellaisena kuin se on ja tällä tavalla tulemme loukanneeksi jotakuta. Emme kuitenkaan näe sitä, koska olemme sosiaalisesti sokeita. Se ei kuitenkaan tarkoita sitä ettemmekö katuisi asioita, jos vain osaisimme nähdä. Tämän objektiivisen näkökulmani takia tunnen sopivani mainiosti kameramieheksi. Minä tiedän millainen näkökulma on kamerallani.

En yleensä saa selitettyä mitä pääkopassani tapahtuu eli en saa itseäni ymmärretyksi. Minulla on oma maailmani, jossa asun, mutta tämä ulkoinen maailman, nykyinen yhteiskunta ei suvaitse eikä ymmärrä erilaisuutta. Tämä aiheuttaa usein väärinkäsityksiä. Ammattipiireissä saatetaan heittää paljon vitsejä ja tehdä sanaleikkejä, mutta ne menevät minulta ihan ohi. Olen myös aika hiljainen enkä tosiaan osaa small talkkia, joten jotkut työkaverit voivat pitää minua tämä takia outona ja erilaisena. Mutkattomuuteni ja rehellisyyteni tekevät minusta kuitenkin hyvän työntekijän ja AS-henkilölle ominainen visuaalinen ajattelu tekee minusta hyvän kuvaajan.

Korostan, että aspergerin syndrooman tunnusmerkkien esiintyvyys ja voimakkuus ovat tapauskohtaisia. Maailmasta ei löydy kahta samanlaista AS-henkilöä, joten kertomaani ei voi yleistää käsittämään kaikkia asperger-ihmisiä. Tämä on vain minun tarinani.

## **1. vuosi: elokuvia ja mainoksia**

Ensimmäinen vuosi Tamkissa oli sekavaa aikaa. Sitä joutui yks kaks muuttamaan uuteen kaupunkiin, käymään uutta koulua, tapaamaan uusia ihmisiä ja erityisesti pääsi opiskelemaan alaa, josta on haaveillut melkein koko ikänsä. Tästä johtuen tämän vuoden työni eivät ole mielestäni parhaimpia, mutta opetuskokemuksena olivat todella hyviä. Kunpa vain en olisi ottanut niin paljon paineita niiden vuoksi. AS-henkilönä pyrin aina täydellisyyteen ja kyllähän sitä tuli ajateltua, että jos elokuvasta ei tule hyvä, niin maailma romahtaa.

Huomasin myös, että luokallani oli pari muuta AS-henkilöä lisäkseni. Se kertoo siitä, että elokuvista ja media-alasta kiinnostuneet asperger-ihmiset hakeutuvat samalle alalle, vaikka NT-ihmisten kanssa tappelu vähistä työpaikoista voi käydä AS-henkilöille vaikeaksi.

## 1.1 Riitti

Ensimmäisen periodin aikana opiskelimme ammattiteorian ja -käytännön perusteita ja teimme kurssin aikana elokuvan nimeltä Riitti. Aluksi tekemämme virhe oli se, että emme jakaneet eri työalueita toistemme kesken vaan lähdimme tekemään elokuvaa ”kaikki tekee kaikkea” -periaatteella. Tästä johtuen kaikki olivat hukassa ja sen takia muodostui riitoja. Asperger-ihminen tarvitsee elämäänsä selkeitä asioita ja rutiineja, jotta hän selviäisi tässä maailmassa, joten tämä tilanne oli minulle erityisen kaoottinen.

Tämän elokuvan tekeminen olisi vaatinut hyvää projektinhallintataitoa. Projektille pitäisi olla aina yksi projektipäällikkö, joka tässä tapauksessa olisi voinut olla vaikka ohjaaja. ”Projektipäällikön onnistumisen avainasioita on toimivan projektiryhmän organisointi. On varmistettava resurssien riittävyys ja oikea ammattitaito. On luotava hyvä yhteistyöilmapiiri ryhmän jäsenten kesken” (Pelin, 2004).

Käsitalkki kirjoitettiin hyvässä yhteishengessä, mutta sitten kun aloimme oikein tehdä elokuvaa, niin kukaan ei tuntenut kaupunkia, kukaan ei tuntenut ketään ihmistä siitä kaupungista ja silti piti saada näyttelijöitä ja kuvauspaikkoja. Ja kukaan ei ollut tuottaja tai edes tuottajamateriaalia. Joten kaikki soittivat kaikkialle, ja hitaasti ja sekavasti saimme kasattua kokoon elokuvan tarpeita. Tämä opetti minulle erityisesti sen, että työt pitää jakaa ja joskus on ihan pakko tehdä myös sellaista työtä josta ei pidä.

Ryhmää vaivasi vähän motivaation puute, koska kaikki olivat kuvaajia ja olisivat tietenkin halunneet tehdä vain omaa hommaansa. Minua se vaivasi erityisesti, koska mielenkiinnon kohteeni oli nimenomaan kuvaaminen ja kamerat. Kaikenlainen puhelimella soittaminen oli myös erityisen vaikeaa, koska AS-henkilölle tyypilliseen tapaan minun oli vaikea tietää, milloin on oma vuoro puhua puhelimessa tai milloin puhelu tulisi päättää ([http://fi.wikipedia.org/wiki/Aspergerin\\_syndrooma](http://fi.wikipedia.org/wiki/Aspergerin_syndrooma) 12.4.2010).

Lopulta pääsimme kuvauksiin, ja siellä vasta teimme jonkinlaista työaluejaottelua. Minä kaappasin itselleni kamera-eroijan paikan. Käteni syyhysivät päästä kameran kimppuun. Kuvauspaikoilla rakensimme kaiken kokoisia ja näköisiä valoja, jotka olivat minulle ihan uusi asia. En ollut koskaan törmännyt näin suureen valoarsenaaliin ja



aluksi ihmettelin miksi valoja edes tarvitsee niin paljon. Nyt neljän vuoden aikana olen kuitenkin oppinut kuinka tärkeää valo on elokuvissa ja millä laitteilla sitä saa aikaiseksi.

Olin tietenkin innoissani, että sain tehdä työtä mitä halusin ja opin käyttämään uutta kameraa. AS-henkilön tapaan olen kuitenkin aina vähän epävarma, koska minulle ei ollut muodostunut vielä tarpeeksi rutiinia tähän ammattiin ja kaikki tilanteet olivat uusia minulle. Kuvaukset sujuivat kuitenkin melkoisen hyvin, ottaen huomioon että ohjaajaa ei ollut, vaan aina piti käydä työryhmän kesken neuvotteluja taiteellisista näkemyksistä ja sitten sopia mitä niistä käytettiin. Tämä antoi minulle hyvinkin konkreettisen kuvan siitä miksi elokuvilla pitää olla yksi ihminen joka päättää asioista. Muutenhan elokuvan tekeminen venyy ja venyy kun pitää olla koko ajan tappelemassa näkemyseroista. Ohjaajan tehtävä on luotsata elokuva läpi omaa näkemystä noudattaen, jotta elokuva myös pysyisi laadultaan samanlaisena alusta loppuun asti.

Seuraavaksi tuli editointivaihe. Tässäkin oli näkemyseroja. Eräs toinen, omasta mielestäni selvä AS-henkilö, olisi halunnut viedä kuvatun materiaalin kotiin ja leikata elokuvan omassa rauhassa. Minä ymmärsin häntä, mutta silti vaadin, että elokuva leikataan koulussa ryhmänä, jotta kaikki saisivat mahdollisuuden leikkauksen opiskeluun. En halunnut jäädä mistään paitsi. Tämä oli loppujen lopuksi huono idea, koska ryhmäläiset eivät halunneet istuskella katsomassa leikkaamista vaan lopulta kaikki jättivät minut yksin leikkaamaan. Tämä opetti minulle, että elokuvan leikkaaminen ei ole ison porukan hommaa ja jos haluan oppia leikkaamista, niin minun pitäisi opiskella sitä itsekseni. Näin neljän vuoden jälkeen voin sanoa, että kyllähän se editoimisen opettelu tosiaan jäi omille harteille.

Jos analysoin elokuvaa hieman, niin mielestäni onnistuimme todella hyvin valaisussa. Toisaalta ryhmässä oli henkilöitä, jotka osasivat jo entuudestaan valaista, joten se auttoi asiaa. Koska tämä oli ensimmäinen elokuva, jossa oikeasti näin ihmisten valaisevan tilanteita kameraa varten, niin muistan aina valaistessa käyttäen tämän elokuvan kikkoja. Tehtävä myös tehtiin tehtävääannon mukaan, jonka mukaan elokuvassa piti olla kolme tapahtuma paikkaa ja eikä dialogia. Elokuvan kuvakerronta ei oikein ollut toimivaa, koska emme tehneet kuvakäsikirjoitusta vaan paikan päällä valitsimme kameran paikan. Kukaan ei myöskään tullut miettineeksi, miten kuvat leikkautuvat keskenään yhteen. Tämän takia elokuvassa on hyppyjä ajassa, sekä suojaviivan rikkomista. Elokuvan ääniähän kuvaajat eivät tulleet yhtään miettineeksi, joten leikkauspöydässä piti yrittää pelastaa se mikä pystyi ja mielestäni onnistuin siinä kohtalaisesti.

Muistan tämän elokuvan tekemisen aina siitä, että kukaan ei tiennyt varsinaisesti mistään mitään, mutta silti yritettiin kovasti tehdä ammattimaista elokuvaa.

## 1.2 Kuusi mainosta

Toisen ja kolmannen periodin aikana teimme mediaprojektin, johon keksimme ensin aiheen ja sitten teimme siitä aiheesta esittelyständin sekä elokuvan. Aiheeksi valitsimme 1960-luvun ja 2000-luvun kulutushysteriat. Ständiä varten halusimme tehdä 60-luvun mainoksia sekä nykyaikaisia mainoksia niin paperi, että videomuodossa. Tässä vaiheessa ryhmämme oli organisoinut aika hyvin ja meillä oli selvänä projektipäällikkönä tuottaja, joka piti langat hyvin käsissä. Yleensä sekavissa ryhmäkeskustelutilanteissa minä jään taka-alalle, koska asperger-henkilöt kokevat usein kasvokkain tapahtuvat sosiaalisen vuorovaikutuksen tilanteet kuormittavina etenkin silloin, kun keskustelussa on monta osapuolta ([http://fi.wikipedia.org/wiki/Aspergerin\\_syndrooma](http://fi.wikipedia.org/wiki/Aspergerin_syndrooma) 14.4.2010). Mutta ryhmämme oli niin tasapainoinen ja sopivan puhelias, että pysyin aika hyvin keskustelussa mukana, mistä olin erittäin iloinen.

Minä sain tehtäväkseni tehdä mainosten käsikirjoituksia. Tein aika paljon taustatyötä sitä varten etsimällä kirjastosta tietoa 60-luvusta ja mainoselokuvista. Kävin suurimman osan videoista läpi Ylen elävästä arkistosta ja löysinkin sieltä muutamia mielenkiintoisia mainoksia. Esittelin löytämiäni mainoksia sekä elokuvia ryhmälle ja opetin heille mahdollisimman paljon 60-luvusta. Keskustelimme siitä mistä tuotteista mainokset kannattaisi tehdä ja sen pohjalta tein käsikirjoitukset.

Kirjoitin käsikirjoitukset miettimällä koko ajan mainoksien visuaalista antia ja luomalla kuvakäsikirjoitusta samalla päässäni kun kirjoitin. Halusin, että mainokset sopivat varmasti oman aikakautensa kuvaan niin kuvien värin, keston, kuvakoon ja tyylin mukaan. Otin myös huomioon mahdolliset kuvauspaikat, jotka joutuisimme etsimään. Näin jälkikäteen miettien tekemämme nykyaikaiset mainokset eivät oikein vastaa kuitenkaan nykyaikaista mainosta. Nykyaikaisessa mainoksessa pitää todella lyhyessä ajassa selittää mahdollisimman paljon asiaa ja meidän mainoksemme eivät vastaa nopeudeltaan sitä mitä pitäisi. Mainoksiamme voisi enemmänkin sanoa elokuvan edellä tuleviksi mainoksiksi. Sen sijaan olen kuitenkin erittäin tyytyväinen näihin vanhanajan mainoksiimme jotka etenevät verkkaisesti. Niistä löytyy enemmän ajan henkeä.

Teimme ryhmän kanssa vielä vähän muutoksia käsikirjoituksiini ja sitten aloimme toteuttaa niitä. Minä toimin mainoksien teossa valo-assistenttina, koska tunsin tarvitsevani valoista kaikkein eniten tietoa. Se oli loppujen lopuksi melkoista häsläystä, koska minulla ei ollut mitään kokemusta valoista ja jouduin yhtämittaan kysymään neuvoja niiden rakentamisesta ja kohdistamisesta. Mutta ainakin sain ensimmäistä kertaa elämässäni konkreettisesti tehdä ja nähdä miten valaisu syntyy. Ja onneksi valaisijana oli henkilö, joka tiesi mitä tehdään ja jaksoi opettaa asioita.

Aloin oppia myös alan termistöä. Uusia sanoja tuli vastaan kuten esim. refle, flägi, softi ja hmi. Koko ajan sai olla kysymässä, että mikä? En muutenkaan tiennyt mitään lamppujen nimiä ja yllätyin että lamppujahan on erikokoisia. Tätä ennen tiesin vain hehkulampun.

Edelleen vähän kyseenalaistin sitä miksi valoja tarvitaan niin paljon, mutta kun noita mainoksia katsoo, niin onhan se valaisu elokuvamaisempaa ja hienompaa kuin siihen asti vallitsevassa valossa kuvaamani uutisjutut. Aloin tajuta kohdennetun valon mahdollisuudet.

Mainosten tekeminen olivat hyvää harjoitusta isompaa elokuvaamme varten. En vielä täysin ymmärtänyt valojen sielunelämää ja minun oli vaikea hahmottaa valon voimakkuuksia, mutta ainakin aloin ymmärtämään miksi sitä yleensä tarvitaan.

### 1.3 Alpo imurikauppias

Mediaprojektin toinen vaihe oli tehdä elokuva. Minä halusin saada kuvaamisesta oppia, joten minusta tuli elokuvan kuvaaja. Kun käsikirjoitus oli valmis, tein yhteistyössä ohjaajan kanssa siitä kuvakäsikirjoituksen. Tämän lisäksi tein suojaviivakarttoja, jotta hahmotin missä henkilöt seisovat ja miten kamera pitää kohdistaa heihin nähden. Ensimmäisessä versiossa oli tietenkin liikaa kuvia aikataulullemme, joten jouduimme karsimaan kuvia. Kuvauspaikalla huomasimme, että kuvia oli vieläkin liikaa, joten jouduimme lennosta poistamaan kuvia. Voisin sanoa, että en osannut oikein hahmottaa sitä paljonko kuvia tarvitaan elokuvaan. Minulla oli liikaa sellaisia turhia kuvia, joissa ei oikeastaan tapahtunut mitään, mutta jotka vain kertoivat miljööstä. AS-henkilölle tyypilliseen tapaan en osannut hahmottaa kokonaisuutta, vaan keskityin vain niihin pieniin yksityiskohtiin.

Olisin halunnut käyttää elokuvan tekemiseen DVCPRO-kameraa, koska kaipasin oppia juuri isoista kameroista. Tätä ennen olin tehnyt töitä vain Sonyn PD-150-kameroilla. Isot kamerat olivat kuitenkin varattu, joten seuraava vaihtoehto oli

Panasonic DVX-100-kamera, joka oli onneksi uusi tuttavuus. Ennen elokuvan tekoa lainasin kameraa itselleni ja tein kuvausharjoituksia sillä. Se ei loppujen lopuksi eronnut kovinkaan paljoa Sonyn PD-150-kamerasta.

Kuvauksissa autoin valaisijaa rakentamalla valoja ja opin taas ihan uusia termejä ja välineitä kuten autopole ja riisipallo. Olimme keskustelleet valojen tekemisestä ennen kuvauksia, mutta koska olin ihan ummikko niissä asioissa, annoin valaisijalle vapaat kädet. Kuvauspaikalla päädyin vain tarkkailemaan ja rakentamaan valaisua ohjeiden mukaan, vaikka kuvaajana päätösvalta olisi tavallaan pitänyt olla minulla. Pimeisiin kopperihuoneisiin valoja pistäessä aloin taas vähitellen tajuta miksi elokuvia valaistaan niin paljon. Kameralla olisi ollut ihan mahdotonta saada hyvää kuvaa esim. ahtaasta keittiöstä jota valaisi vain 60 watin hehkulamppu, mutta sitten kun sinne pistettiin vähintään 300 wattia valoa, niin johan alkoi näkyä. Kamera tarvitsee selvästi enemmän valoa kuin ihmisen silmä, ja tässä se näkyi ihan konkreettisesti.

Nyt kun katson kuvia kuvauspaikoilta ja itse elokuvaa, niin kyllähän sen huomaa, ettei meillä ollut vielä niin paljoa kokemusta valojen rakentamisesta. Jos saisin nyt päättää miten valaisisin jonkin noista kohtauksista, niin uusiksihan valojen paikat menisi. Monissa kuvissa näkyi isoja varjoja, jotka olisi pitänyt yrittää eliminoida. Kohdistimme valoja vähän liikaa sivusta eikä meillä ollut niin paljoa itse katon kautta tulevaa valoa, joka olisi ollut monessa kuvassa välttämätöntä. Kasvot jäivät ihan liian tummiksi monissa kuvissa. Tietenkin tilat aiheuttivat ongelmia näiden suhteen, kun niin ahtaassa asunnossa kuvasimme.

Jos analysoin elokuvan kuvallista antia, niin täytyy sanoa, että monet kuvat olisivat vaatineet enemmän harkintaa ja miettimistä. Minulla oli vähän liikaa pelkkiä puolilähikuvia ja laajoja kuvia. Olisin voinut ottaa enemmänkin lähikuvia ja kuvata henkilöiden kasvoja eikä sivuprofiilia. Ja muutamat kuvat ovat yksinkertaisesti vinoja, jotka ärsyttävät minua kovasti. Musikaalikohtauksessa kuvat eivät toimi. Kamera olisi voinut elää musiikin tahdissa, mutta nyt se vain seistä nököttää. Liian monessa kuvassa henkilö on kuvan reunassa, joka antaa ahdistavan olon. Kaikki kamerapanoroinnit ja tiltauksset menee aina vähän sinnepäin, mutta ei seuraa kunnolla näyttelijää.

Kuvien välillä tulee myös ihmeellisiä leikkaushyppyjä. Siellä on muutama kuva, jotka olisi voinut ihan hyvin kuvata yhdellä ainoalla kuvalla eikä kolmesta eri kohdasta kolmella eri kuvakoolla. Vastakuvia olisi voinut käyttää enemmänkin, etenkin ensimmäisessä sohva-kohtauksessa.

Oppimispäiväkirjani mukaan olin silloin tyytyväinen työhöni, mutta nyt kolme vuotta myöhemmin en voi väittää samaa. Valaisu oli vähän mitä sattui ja kuvia ei ollut mietitty tarpeeksi etukäteen. En vielä silloin uskaltanut ottaa tarpeeksi riskejä enkä käyttää mielikuvitusta, joten kuvat ovat aika tönkköjä niin sanotusti. Kovasti kuitenkin yritimme tehdä elokuvaa ammattilaisten tapaan ja kyllähän tätä tehdessä oppi taas lisää valaisusta ja kuvaamisesta. Oli myös mukavaa toimia juuri niin kuin oikea työryhmä, niin että jokaisella oli selvästi oma tehtävänsä ja jokainen teki työnsä odotetun lailla. Tämä oli ensimmäinen kosketukseni ammattimaiseen elokuvan kuvaamistoimintaa.

## **2. vuosi: monikameraa, dokumenttia ja lisää mainoksia**

Toinen vuosi alkoi elokuva-analyysillä ja ruotsin pänttäämisellä. Elokuva-analyysi opetti, miten tärkeitä ja informatiivisia elokuvan kuvien täytyy olla. Minä analysoin Citizen Kane-elokuvan joka ikisen kohtauksen erikseen ja täytyy sanoa, etten ole tullut koskaan ennen ajatelleeksi miten tarkasti elokuvia pitää oikeasti miettiä. Jokaisella kohtauksella on jonkinlainen dramaturginen merkitys, pitää ottaa huomioon myös henkilöt, elokuvan rakenne, käännekohdat jne. Tästä tulee sellainen kysymys mieleen, että miettivätkö elokuvan tekijät oikeasti näinkin tarkasti omia elokuviansa vai onko kyse enemmän osaavan kritiikin opettamisesta. Näitä asioita pitäisi kuitenkin ottaa aina huomioon omaa elokuvaa tehdessä.

### **2.1 Monikamera**

Vihdoin tuli aihe, jota olin hinkunut päästä opiskelemaan jo pitkän aikaa eli monikamerakuvaaminen. Tätä ennen minulla oli vain joitakin hajanaisia tietoja siitä mitä monikamerakuvaaminen on käytännössä. Tutustuimme siihen miten koulun monikamerajärjestelmä pistetään pystyyn ja miten sillä kuvataan. Minua kuitenkin harmitti aina se, ettemme käyneet katsomassa mitään ammattituotantojen monikamerajärjestelmiä, joten tämä antoi minulle kipinää hakea työharjoitteluun Ylen monikamerapuolelle vuotta myöhemmin.

Olin mukana viidessä eri projektissa: keskusteluohjelma, SnorkFilm, MacBetch ja Filkkari Studio ja Futsal. Näistä Macbeth oli ehdottomasti mielenkiintoisin projekti, koska rakensimme ohjaamon ja kamerat pienellä porukalla alusta asti itse. Tilana toimi Steiner-koulun teatterisali, joka muotonsa puolesta aiheutti pään vaivaa ja jouduimme miettimään tarkasti kameran paikat, jotta yleisö ei peittäisi näkökenttää. Toimin laajassa

kamerassa, joka otti yläkulmasta kuvaa lavasta ja tämä antoi merkittäviä haasteita kuvallisia ratkaisuja ajatellen. Onnistuin mielestäni kumminkin aika hyvin.

Suurimmassa osassa projekteja toimin kameramiehenä ja heti aluksi sain oppia, että kameralla ihmisen seuraaminen ei olekaan niin helppoa kuin voisi ensin luulla. Kameran jalustassa voi olla vikaa, kädet tärisyvät, kamera voi törmätä esineisiin ja kaikki muukin on mahdollista. Tämän lisäksi pitää koko ajan miettiä mitä kuvaaisi seuraavaksi ja minkälaisia siirtymiä tekee. Jos tekee suoraa lähetystä, niin siirtymää ei välttämättä voi edes harjoitella vaan kuva täytyy vain tehdä ja olla aina käyttistä. Tämän takia monikamerakuvaajan täytyy olla koko ajan tietoinen siitä mitä tekee ja mitä ympärillä tapahtuu. Täytyy olla stressinsietokykyinen ja valppaana sekä tietenkin osata käyttää sitä laitteistoa.

Snorkfilm-projektissa oli ohjaajana, omasta mielestäni selvä AS-henkilö, ja koska AS-henkilöillä on kommunikointivaikeuksia, niin hänelläkään ei onnistunut ajatusten vaihtaminen niin hyvin kuin olisi tarvinnut. AS-henkilöt ovat usein passiivisia eli he odottavat, että asiat tapahtuvat, mutta eivät aina ymmärrä, että heidän pitää tehdä jotakin sen eteen. Tällä ohjaajalla oli siksi ongelmia tajuta, etteivät ihmiset hänen ympärillään pysty lukemaan hänen ajatuksia ja tekemään asioita niin kuin hän haluaa, vaan hänen pitää kertoa ajatukset ja visionsa ääneen. Esimerkiksi kuvaustilanteessa ohjaaja ei missään vaiheessa kertonut minkälaista kuvaa hän haluaa, vaan hän vain huuteli: ”ei, ei, ei noin, ei”. Välillä hän saattoi käyttää jotain epämääräisiä ilmauksia, kuten alkää kuvatko yle-kuvaa, joka taas ei kertonut kameramiehille yhtään mitään.

Tämän ohjaajan kanssa työskentely oli raskasta, koska hänellä ei ollut kykyä ryhmätyöhön. Tämän takia usein mietin ja pelkään, että lieneekö minullakaan kykyjä siihen. Olen kuitenkin mielestäni priorisoinut tehtäviä kykyjeni mukaan. Minusta ei ole koskaan ohjaajaksi tai johtotehtäviin, enkä siksi ole niihin hommiin koskaan hakeutunut. Osaan kuitenkin mielestäni tehdä näitä pienempiä tehtäviä hyvin ja siksi myös hakeudun niihin töihin. Kommunikointini ihmisten kanssa ei ole täydellistä, mutta ainakin työt olen saanut tehtyä puutteestani huolimatta. Joten toivon kovasti, että en olisi ihan samanlainen AS-henkilö kuin tämä ohjaaja.

## 2.2 Asperger syndroomaisen päiväkirja

Tämän dokumentin tein dokumenttiprojektikurssilla. Tehtävänantona oli, että pitäisi tehdä viiden minuutin videodokumentti still-kuvista. Tämä oli minusta harmillista, koska olin AS-tyyppilliseen tapaan kiinnostunut vain ja ainoastaan videokuvasta enkä

uskonut, että still-kuvista saisi mitään aikaiseksi. Kurssi kuitenkin opetti kantapään kautta, että kyllä still-kuvillakin saa hienon videon aikaiseksi, kunhan sitä kunnolla miettii ja pohtii. Ironista on, että tästä tuli varmaan parhain työni koko kouluaikana, mutta tässä työssä ei kuitenkaan ole yhtään videokuvaa, jota minä niin kovasti rakastan.

Syy, miksi videosta tuli niin hyvä, piilee luultavasti siinä että löysin oman luovan identiteettini ja näin ollen osasin kertoa asioista jotka ovat minulle tuttuja. Michael Rabigerin sanoin: ” On tärkeää tutkia itseään ja syitä miksi valitsemme tietyt aiheet. Meidän tulee tuntea itsemme oppiaksemme ymmärtämään ja arvostamaan muita. Parhaat työt syntyvät aiheista joista meillä on kokemusta ja tietoa.” (Rabiger, 2004).

Aihetta en löytänyt ihan heti. Olen jo aikaisemmin tehnyt dokumentin aspergerin syndroomasta ja vastustin vähän sitä ajatusta, että tekisin toisen videon. Pyörittelin mielessäni kaikenlaisia ajatuksia. Lopulta keksin uuden näkökulman aspergerin syndroomaan ja halusin kertoa aiheesta juuri siitä näkökulmasta. Näkökulmana toimi minä-muoto.

Tämän innoittamana aloin kirjoittamaan ensin käsikirjoitusta. Tämä ei ollut kovinkaan vaikeaa, koska sanat pulppusivat suustani ja lopulta vaikeinta oli karsia tekstiä ja etsiä siitä sopivimmat kohdat. Yleensä olen tiivistämisen mestari, mutta tästä aiheesta voisin tehdä vaikka kuinka monta dokumenttia. Kävin vielä sekuntikellon kanssa läpi, että tekstini kesti suunnilleen viitisen minuuttia.

Tämän jälkeen aloin kirjoittamaan paperille kuvakäsikirjoitusta. Mietin sanoituksiin sopivia kuvia sekä yleisiä tapahtumia joita AS-henkilölle sattuu elämässä. Halusin tehdä jutun minimaalisesti päiväkirjatyyliin, joten aloin vain luovasti kirjoittamaan ja piirtämään kuvia. Joitakin kuvia ja tekstejä otin suoraan omasta henkilökohtaisesta päiväkirjasta, mutta niitä en luettele tarkemmin. Lähdin myös kävelyretkille kamera mukana ja otin kuvia kaikesta joka saattoi liittyä aiheeseen.

Kun kuvia alkoi olla tarpeeksi, niin aloin editoimaan ja leikkelemään niistä sopivaa videoketjua tekstini pohjalle. Still-kuvien hiljainen liukuminen paikasta toiseen kuvasi jotenkin hienosti ajatuksiani ja tuki tekstiäni todella hyvin. Tässä vaiheessa aloin vasta tajuamaan mikä potentiaali still-kuvilla loppujen lopuksi on dokumenteissa. Vaikka ne eivät liiku, niin kuva kertoo silti jo enemmän kuin tuhat sanaa. Visuaalisen ilmeen piti kuvastaa AS-henkilön maailmaa ja siksi tietyissä kohdissa oli vain abstraktisia kuvia. Tämä kuvastaa sitä kuinka AS-henkilöt näkevät kaikenlaisia pieniä yksityiskohtia toisin kuin NT-ihmiset. ”Katselen, havaitsen, aistin, muotoja ja värejä” (Lehto, käsikirjoitus, 2008).

Kun sain työn valmiiksi, niin en ensi alkuun ollut tyytyväinen siihen, koska en mielestäni saanut kerrottua tarpeeksi AS:stä videon avulla. AS on loppujen lopuksi iso aihe ja jotta se kaikki tieto saataisiin NT-ihmisille, niin video voisi olla helposti tunnin pituinen. Siksi hämmästyin sitä kehujen vyöryä, jonka työ sai osakseen. Pari tahoa ympäri Suomea halusi itsellensä kopion dokumentista ja sain niin läheisiltä kuin tuntemattomilta kehuja työstäni. Lähetin dokumentin myös kahteen kilpailuun. Kevätkummun kulttuurifestivaalin kinokisassa työni tuli toiseksi. Arktisen upeeta-elokuvafestareilla työni ei menestynyt, mutta pääsi kuitenkin lopulliseen arviointiin. Dokumenttini näytettiin myös Ylen kanavalla.

Näin jälkikäteen miettien olen kuitenkin loppujen lopuksi aika tyytyväinen teokseeni. Palautteen perusteella ihmiset kaipasivat dokumenttia aspergerin syndrooman näkökulmasta ja olivat kovin ilahtuneita siitä, että aiheesta tehtiin yleensäkin dokumentti. Erityisesti aspergerin syndrooman omaavien lasten vanhemmat olivat iloisia, että voisivat välittää tietoa lapsensa oireyhtymästä videon avulla. Työstäni tuli hyödyllinen AS-tiedon levittämisessä ja tätä minä halusinkin. Se oli myös visuaalinen voitto sikäli, että pääsin eroon still-kuvien käyttämisen pelosta.

### 2.3 Vesi-mainos

Mainokset ovat oma taiteenlajinsa, joita en ymmärrä oikein vielääkään. Tavallaan mainoksella myydään tuotteita ja silloin se on enemmän opetus- tai tunnelmavideo, mutta toisaalta mainos on itsessään tuote. ”Yhtäältä yleisö koostuu kuluttajista, joille mediakulttuuria kaupitellaan, toisaalta yleisö on itsessään tuote, jota kaupitellaan mainostajille.”(Herkman, 2005).

Tätä videota tehtäessä meillä oli tilaaja, joka halusi käyttää videota omilla luennoillaan. Tämän takia päädyimme enemmän opetusvideomaisempaan videoon, eikä tätä varsinaisesti voi kutsua mainokseksi. Tilaaajan ja minun lisäksi mukana oli vielä yksi ryhmän jäsen, joka toimi ns. ”ohjaajana”. Emme varsinaisesti jakaneet työrooleja keskenämme, jonka takia tuli taas paljon ongelmia ja ristiriitatilanteita kuvauksissa.

Työ lähti liikkeelle käsikirjoituksen tekemisestä, josta vastasi tilaaja. Tämän pohjalta tein ohjaajan kanssa kuvakäsikirjoituksen. Tämän tekeminen oli kuitenkin haasteellista, koska ohjaajalla oli näkemyksiä, jotka eivät sopineet täysin ammattimaiseen videoon. Jouduin monesti selittämään ja perustelemaan uudelleen ja uudelleen miksi jotain asiaa ei voida tehdä. Hän oli usein niin ehdoton ja joustamaton ihminen, että olin havaitsevinani hänessä myös vähän AS-piirteitä.



Saimme lopulta valmiiksi kuvakäsikirjoituksen, mutta täytyy myöntää, että emme olleet tyytyväisiä siihen. Kummatkin olivat sitä mieltä, että työryhmän olisi pitänyt olla isompi, jotta olisimme voineet keskustella ja visioda asioista paremmin. Minä olisin mielelläni toiminut vain tekniikkahenkilönä, mutta ohjaajan näkemykset olivat välillä niin ala-arvoisia, etten voinut pitää suutani kiinni. Siksi hommasta ei tullut mitenkään eheää kokonaisuutta.

Kuvaukset teimme aurinkoisena päivänä, jotta meidän ei tarvinnut käyttää valoja. Käytin kuvaamiseen Sonyn PD150-kameraa sekä Sonyn HDR-CX11 -kameraa, jolla kuvasin hidastuksia ja lähikuvia vedestä. Ennen kuvauksia olin käynyt itsekseni kuvaamassa HDR-CX11-kameralla hidastuksia purosta sekä opetellut muutenkin tämän kameran käyttöä. Minulle oli mainostettu, että tässä kamerassa on hidastus toiminto, mutta se ei ollut sellainen kuin odotin. Se hidasti vain 4 sekunnin pätkiä 6 sekunnin pätkiksi ja teki kuvasta sumeaa. Päätin kuitenkin käyttää kuvia, koska vesi ei muutenkaan tarvitse niin tarkkoja kuvia. Tärkeintä oli veden liike.

Kuvaukset tapahtuivat tilaajan kesämökillä ja Tampereen keskustassa. Meillä oli ohjaajan kanssa paljon erimielisyyksiä kuvakäsikirjoituksesta. Vielä paikan päällä jouduimme tekemään kompromisseja kuvien suhteen. Itseäni häiritsi se, että kaikkien kuvien piti tukea puhuttua tekstiä. Itse olisin mielelläni kokeillut kaikenlaista vedellä kikkailua ja taiteellisempia kuvia.

Kaikkein eniten opin tätä projektia tehtäessä editoinnista. Käytin editointiohjelmana pääasiassa Avidia, mutta opiskelin myös Sonyn Vegas Pro 8.0 -ohjelmaa, joka oli minulle uusi tuttavuus. Uutisia editoidessa on yleensä kiire eikä ehdi tehdä kaikenmaailman kikkailuja, mutta nyt sain rauhassa tutustua Avidiin ja sen tehostekirjastoon. Myös ohjaaja ihastui tehostekikkailuun ja muutamia tehosteita jäikin sitten itse videolle.

Asia mitä en oppinut oli kuvien morffaus. Videon alussa olisi pitänyt morffata maapallo vedeksi, mutta en löytänyt oikein mistään tietoa tästä aiheesta. Myöskään editointiohjelmissa ei näyttänyt olevan minkäänlaisia tehosteita tätä varten. Löysin lopulta yhden ohjelman, joka teki erikseen näin, mutta sekin oli maksullinen. Tämä asia jäi lopulta oppimatta.

Nyt kun katson videota, niin huomaa, että se on aika nopeatempoinen. Olisimme voineet vähän enemmän leikitellä tunnelmalla ja vedestä saatavilla abstraktisilla kuvilla. Kuvat ovat selkeitä ja kertovia ja sopivat tavallaan opetusvideomaiseen käyttöön, mutta

kertoja olisi voinut olla rauhallisempi, kuvat vaihtua vähän hitaammin sekä käyttää enemmän musiikkia.

### **3. vuosi: lyhytelokuvia ja työharjoittelua**

Kolmas vuosi alkoi työharjoittelun etsinnällä ja pään vaivaamisella elokuvilla. Yritin päästä jo ammattikoulu aikaan Yle TV2:lle työharjoitteluun, mutta silloin minulle sanottiin, että he ottavat vain korkeakouluopiskelijoita. Toisena vuonna kun opiskelin ammattikorkeakoulussa, minulle sanottiin, että sinne otetaan vain ammattikoululaisia. Nyt kun kolmannen kerran soitin sinne, niin lupasivat viimein ottaa minut sinne työharjoitteluun. Olin onnesta soikeana.

#### **3.1 Katusoittaja**

Ensin teimme koulussa 3-minuuttisia lyhytelokuvia. Ilmoittauduin tähän elokuvaan kuvaajaksi, koska halusin nähdä miten visioni toteutuisi elokuvassa. Ohjaajalla oli loppujen lopuksi täysin erilainen visio elokuvasta, joten yritin vain parhaani, jotta saisin hänen visionsa toteutettua. Elokuvasta tuli loppujen lopuksi vähän musiikkivideotyylinen, joka ei tietenkään ollut minun alaani, mutta kokemuksena tuo oli ihan valaiseva.

Ohjaaja halusi, että teen moodboardin elokuvasta hänen visionsa mukaan, joten sen tein ensin. Hän haki elokuvaan suuri kontrastista film noir-henkeä. Elokuva oli tarkoitus kuvata pimeällä kujalla, jolloin kontrastisuus olisi korostunut enemmän, mutta epäonneksemme sinä yönä tuli rankka lumisade, joka vaikutti työn laatuun. Kuva ei ainakaan omasta mielestäni ole tarpeeksi kontrastista.

Kun ohjaaja oli saanut käsikirjoituksen valmiiksi, niin aloin tehdä kuvakäsikirjoitusta. Esittelin kuvakäsikirjoitusta ohjaajalle ja keskustelimme sen muutoksista. Jostain syystä tämän elokuvan kuvakäsikirjoitus oli vaikea tehdä. Suurin syy oli varmaan kapea tila, jossa jouduimme olemaan sekä yleinen kokemuksen puute. Kun olin saanut kuvakässärin mielestäni valmiiksi, kameraoperoiija huomasi siinä suojaviiva rikkomuksia ja jouduin tämän takia tekemään kuvakässärin täysin uudestaan. Piirtelin paljon suojaviivakarttoja, jotta sain hyvän kuvan siitä missä kamera sai olla ja missä ei. Lopulta sain nekin ongelmat minimoitua. Koska itse en ole hyvä piirtäjä, niin annoin ulkopuolisen henkilön piirtää kuvakässärin puhtaaksi. Tämä antoi työntekijöille paremman kuvan siitä mitä missäkin kuvassa tapahtuu ja mitä rekvisiittaa kuvassa tulee näkymään.

Tämän jälkeen tein kuvauslistan siitä missä järjestyksessä mitkäkin kuvat kuvataan. Ensin kuvasimme kujakohtauksia tavallisilla "katulamppu"-valoilla. Kun nämä oli kuvattu, niin rakensimme lavavalaisun värivaloineen.

Kuvaukset sujuivat lumimyrskystä huolimatta aika hyvin eikä kamerankaan kanssa ollut ongelmia. Asia, joka aiheutti hankaluuksia, oli plektran pudottaminen viemäriin. Vaikka niitä heiteltiin monta peräkkäin, niin silti mikään ei lentänyt juuri veimäriin aukosta sisään vaan kaikki jäi aukon ulkopuolelle. Asiaa ei helpottanut kova tuuli. Tällaista asiaa ei tullut etukäteen mietittyä ollenkaan ja filmille kuvattaessa ei ollut kamalasti aikaa tuhlattavana. Lopulta saimme tuurilla yhden kuvan, jossa plektra lentää viemäriin. Joskus sitä vain hämmästelee miten pienistä asioista elokuvan tekeminen voi jäädä kiinni.

Näin jälkikäteen katsottuna elokuvan kuvaus olisi voinut olla huomattavasti parempaa. Elokuvan lopussa tuli virhe, kun soittaja siirtyi lavapaikalta vanhalle paikalleen. Siinä kahden samanlaisen otoksen välissä olisi pitänyt olla joku välikuva, mutta en tullut yhtään ajatelleeksi sellaista. Leikkaaja oli onnistunut pistämään välikuvaksi kuvan kukkanaisesta, vaikka sitä ei varsinaisesti olisi pitänyt näyttää enää lopussa. Joku lähikuva littaantuneesta ruususta olisi sopinut siihen paremmin. Tämä kertoo aika hyvin siitä, etten osaa hahmottaa kuvia ja niiden leikkauksia kuin vasta itse leikkaustilanteessa. Minä en osaa Hitchcockin tapaan miettiä ja leikata elokuvia etukäteen valmiiksi päässäni vaan leikkaan elokuvaa sitä mukaan kun saan kuvia valmiiksi.

Toinen virhe oli etten tajunnut, että kuvaaja olisi saanut olla paikalla leikkaustilanteessa kertomassa omia mielipiteitään. Ajattelin, että työni loppui siihen kun kuvaukset loppuivat, mutta toisilta kuvaajilta kuulin, että kyllä he olivat leikkaustilanteessakin mukana. Olisin voinut oppia paljon tästä tilanteesta, mutta tein virheen olettaessani muuta. Elokuvassa on myös suojaviivarikkomuksia, vaikka olin kovasti yrittänyt välttää niitä.

Suurin ongelmani oli siinä, että en ollut koskaan tehnyt musiikkivideoita. En edes muista, olenko koskaan oikeasti katsonut musiikkivideota alusta loppuun. En tehnyt taustatyötä tätä ajatellen, vaikka minun selkeästi olisi pitänyt tehdä. Suunnittelin musiikkivideokohtauksen samalla tavalla kuin muutkin kuvat ja eihän se tietenkään toiminut. Leikkaaja oli onneksi saanut tekemistäni kuvista leikattua nopeatempoisen musiikkikohtauksen, mutta sekin näkyy enimmäkseen lähikuvien määrässä. Laajoja kuvia ei voinut käyttää, koska ne kuvattiin jalustalta. Jos olisin käyttänyt enemmän

taustatyötä ja miettinyt asiaa, niin musiikkivideokohtauksesta olisi voinut tulla parempikin.

En ole tyytyväinen kovinkaan moneen kuvaan elokuvassa, mutta olen iloinen että ainakin ensimmäinen glidecamilla kuvattu kuva onnistui mukavasti. Tämä projekti antoi kyllä paljon pohdiskeltavaa ja mietiskeltävää tulevaisuuttakin varten. Ei minusta tämän perusteella elokuvaajaa tule, mutta näitä oppeja voi hyödyntää ihan normaaleissakin kuvauksissa. Kuulemani perusteella elokuvaa kehuttiin kyllä paljon ja yleisesti elokuva onnistui aika hyvin.

### 3.2 Odotus

Tein tähän elokuvaan käsikirjoituksen ja haluan nyt tässä osiossa vertailla miten hyvin käsikirjoitukseni eli visioni toteutui itse elokuvassa.

On totta, että tosimaailmassa käsikirjoitukset muokkaantuvat paljon elokuvan tuotannon aikana, mutta minusta oli harmi, että tässä elokuvassa se kaikkein tärkein ydinajatus ohitettiin ja elokuvasta tehtiin jonkin sortin rakkaustarina. Käsikirjoitukseni lähti liikkeelle siitä ajatuksesta, että henkilö katsoisi kahta huonetta, joista toinen on likainen ja pimeä ja toinen valoisa ja puhdas. Näitä vastakohtia katsomalla päähenkilö olisi tehnyt päätöksen tehdä elämästään paremman.

Elokuvassa tämä kohtaus ohitettiin täysin ja valinta tehtiin rakkauden voimalla. Poika tapaa tytön, poika rakastuu ja mitä? Hän muuttaa elämäntapaansa? Rakkauden tähden? Tämä ei toimi elokuvassa. Minusta oli hienompaa, että käsikirjoituksessa tyttö vain antoi uuden suunnan pojan elämälle eikä suinkaan rakastunut tai mitään muuta. Tässä näkyy faktatietoisuuteni, koska haluan että elokuvat olisivat jollain tavalla loogisia, mutta rakkaus ensisilmäyksellä tuntemattoman kanssa ei ole mahdollista. Tämän perusteella voisin sanoa, että minusta ei tule elokuvien käsikirjoittajaa, koska elokuvissa pitää usein liioitella asioita, jota minä taas en ymmärrä.

Käsikirjoituksessa minä käytin enemmän aikaa perehdyttääkseni katsojat pojan tietokonepelien maailmaan, mutta elokuvassa se tehtiin aika vähäisesti. Elokuva keskittyi enemmän tytön ja pojan tapaamiseen, jota en ajatellut niin suureksi tapahtumaksi kuin mikä se elokuvassa on. Tarinan piti kertoa enemmän pojasta ja hänen elämänmuutoksesta kuin kahden ihmisen tapaamisesta.

Visioni ei toteutunut niin hyvin kuin toivoin tässä tapauksessa, mutta elokuva toimii omalla tavallaan. Toimin elokuvassa rekvisiitta-assistenttina eli hankin ja asettelin tavaraa taustalle.

### 3.3 Työharjoittelu

Olin keväällä 2009 työharjoittelussa Tohlopin monikamerapuolella neljä kuukautta sekä Pasilassa uutiskuvauksen puolella yhden kuukauden. Koska käyn myöhemmin läpi enemmän uutiskuvaustyötäni, niin keskityn tässä kertomaan neljän kuukauden harjoittelustani Tohlopissa.

Olen ollut aina sitä mieltä, että kaikkein parhaiten oppii töitä tekemällä ja Tohlopissa tuli opittua kaikenlaista Ylen monikamerakuvaamisesta. Aluksi katselin sivusta muiden töiden tekoa studioissa ja ohjaamoissa. Sitten opin nopeasti, että jos jotain haluaa tehdä, niin sitä pitää itse kysellä. Pian toimin paljon monikamera-kuvauksissa kameran takana.

Aluksi suunnittelin, että olisin keskittynyt enemmän valaisemiseen, mutta koska vereni vetää aina kameroita päin, niin loppujen lopuksi en opiskellut niin paljoa valaisemisesta kuin ajattelin. Kuitenkin tunnen oppineeni enemmän valaisusta kuin koskaan ennen. Kaikkein mielenkiintoisinta oli mennä aina valomiesten mukaan rakentamaan valoja, miettiä miten itse rakentaisi valaisun studioon ja sitten katsoa paljonko ajatukset menivät yhteen kuvaajan kanssa. En koskaan ennen tätä ollut oikein ymmärtänyt valojen sielujen elämää, mutta nyt kun näki kunnolla miten erilaiset lamput ja valot käyttäytyvät, niin sitä alkoi vähitellen oppia.

Harjoittelin enimmäkseen kameran takana studioissa, mutta koska halusin saada oppia myös kuvauskeikoista, niin menin muiden mukana Lahteen kuvaamaan Salpausselän kisoja. Tohloppilaisten työksi tuli mäkihyppyjen kuvaaminen ja Pasilasta tulleiden hiihtokisojen kuvaaminen. Tämä oli erittäin hyvä opetus siitä, että monikameratyöskentely vaatii hyvää fyysistä kuntoa. Johtojen vetäminen pitkin mäkihyppyrinteitä ja kameroiden siirtely pulkalla paikasta toiseen ei ole mitään kevyttä hommaa. Itse kuvaaminen tapahtui niin sisä- että ulkotiloissa, joten siinä oli myös hyvin sään armoilla. Oli jotenkin hassua huomata, että rakennustilanteessa ammattilaiset olivat yhtä hukassa kuin opiskelijat ikään, kun keneltäkään ei saanut tietoa siitä mitä pitää rakentaa minnekin, vaikka he tekevätkin homman joka vuosi uudelleen. Viestintä ei siis aina toimi kunnolla edes ammattituotannoissa.

Itse kuvaaminen studiossa tehtiin joko isolla studiokameralla, jibillä tai olkapäällä pidettävällä kameralla. Harjoittelin myös jibin käyttöä, joka siis muodostuu kraanasta ja sen päässä olevasta kamerasta, jota ohjataan sähkökäyttöisesti. Tämä vaatii kuitenkin

todella intensiivisen ja pitkän harjoittelujakson, jotta sitä oppisi käyttämään kunnolla, joten en voi vielä väittää olevani ammattilainen siinä asiassa. Perusteet osaan.

Iso studiokamera vaatii myös vähän enemmän fyysistä voimaa, etenkin jos sen kanssa pitää tehdä paljon ajoja. Aina kun alkaa työskennellä tällaisen kameran kanssa pitää siitä laittaa kaikki asetukset itselle sopiviksi. Minä en aluksi sitä tajunnut ja siksi kameran kanssa työskentely oli hetkittäin vaikeaa. Etenkin tarkennus- ja zoomikahvojen kanssa sai olla tarkkana, koska jotkut käyttävät niitä eri puolilla kameraa. Itse olen tottunut siihen, että zoomi on oikealla ja tarkennus vasemmalla puolella.

Itse kuvaamisessa sai yrittää olla niin luova kuin pystyi, mutta loppujen lopuksi mentiin aina ohjaajan käskyjen mukaan. Työskenneltyäni erilaisten ohjaajien kanssa, tuli todettua, että ohjaajissakin on paljon eroa. Joku voi sanoa, että tee taidetta ja joku voi kertoa täsmälleen mitä haluaa. Joillekin LK<sup>1</sup> meinaa normaalia haastattelukuvaa, joillekin se on PLK<sup>1</sup>. Sitä pitää aina yrittää mahdollisimman nopeasti oppia tuntemaan ohjaaja ja hänen tyyliinsä, jotta yhteistyö toimii sujuvasti.

Tästä harjoittelusta minulle jäi erittäin positiivinen ja oppinut olo ja olen saanut vähän töitäkin harjoittelun jälkeen sekä Tohlopista että Pasilasta.

#### **4. vuosi: töitä ja tehosteita**

Neljäntenä vuotena olisi voinut jatkaa elokuvaopintoja, mutta koska en ole ollenkaan kiinnostunut elokuvien tekemisestä, aloin kerätä opintopisteitä multimedian ja animaation parissa, jotka kiinnostivat paljon enemmän. Työharjoittelun jälkeen aloin saada paljon töitä uutiskuvauksen puolelta sekä vähän myös monikamerapuolelta.

##### **4.1 Töitä**

Lapsesta asti olen aina ollut kiinnostunut tekemään faktapohjaisia ohjelmia kuten esim. uutisia ja dokumentteja. Haluan kuvata maailmaa sellaisena kuin se on ja näyttää videon avulla asioita mitä kaikki eivät näe.

Työni opiskelujen aikana on suuntautunut uutisten kuvaamisen pariin Ylen alue tv-uutisten avulla ja tämän opin kautta pääsin lopulta myös valtakunnan uutisiin. Mielenkiintoni on kuitenkin suuntautunut enemmän monikameran pariin ja tätä toivon tulevaisuudessa tekeväni paljon. Uutiskuvaaminen on fyysisesti ja henkisesti todella rankkaa ja palkka ei todellakaan vastaa työn vaatimuksia. Ylellä monikamerakuvaajat

---

<sup>1</sup> LK = lähikuva, PLK = puolilähikuva. Kuvakokojen järjestelmä  
<http://www.mediametka.fi/direct.aspx?area=page&prm1=133> (2.6.2010)

saavat saman verran palkkaa kuin uutiskuvaajat, vaikka työ on uutispuolella moninkertaisesti raskaampaa. Jos mietin tarkasti henkistä ja fyysistä valmiuttani ja töitteni priorisointia, niin en usko, että jaksaisin kuvata uutisia joka päivä. Näin tuntiin silloin tällöin se menee.

Monikameratyöskentelyä on vaikea analysoida, koska videon tekemisessä on niin monta tekijää, mutta analysoin tässä kahta erilaista tekemääni uutista. Toinen on TV-nytt lähetykselle kuvaamani uutisjuttu ”Kierrätä kännykkä rahaksi” -toiminnasta ja toinen on Hämeen uutisille kuvaamani ja editoimani uutisjuttu paimenkoirista. Valitsin nämä kaksi uutista siksi, että ne ovat uutispainoltaan erilaisia ja niissä on käytetty erilaisia välineitä ja työmenetelmiä niiden tekemiseksi.

#### 4.1.1 Yle TV-Nytt

Tämä uutinen kuvattiin Helsingissä Ylen ruotsinkielisiin uutisiin. Kuvauskeikka alkoi sillä tiedolla, että on lehdistötilaisuus, jossa kerrotaan kuinka tämä kännykän kierrätysfirma oikein toimii. Kun ajoimme tilaisuuteen, niin yritimme toimittajan kanssa yhdessä miettiä, minkälaista kuvitusta tähän uutisjuttuun voisi tehdä. Kyse oli internetissä toimivasta firmasta, joten tietenkin itse nettisivustoa pitäisi kuvata. Sitten mietimme, että voisimmeko kuvata tilanteen jossa olisi vanhoja kännyköitä. Kysymys kuului miten löydämme vanhoja kännyköitä. Tai miten vaikka postitamme niitä.

Kun pääsimme lehdistötilaisuuteen, niin paikka oli tyypillinen ahdas kokoustila, jota ei ole mietitty videokameroille ollenkaan. Täältä ei saanut mitään järkevää mielenkiintoista kuvaa. Onneksi jotain PowerPoint-esityksiä kumminkin oli. Tämän jälkeen kuulin sivukorvalla, että jollain toimittajalla on kassallinen vanhoja kännyköitä, joista hän haluaisi saada arvioita. Meillä oli kumminkin kiire tehdä haastattelua, joten siirryimme käytävälle tekemään sen.

Haastattelutilanteessa haastateltava yritetään asettaa kuvaan niin, että silmät ovat suunnilleen vaakatason kultaissa leikkauksessa ja vartalo pystytason kultaissa leikkauksessa. Tätä kuvaa

tehtäessä pitäisi aina ottaa mahdollisimman paljon huomioon myös miten tausta tulee kuvaan. Tässä kuvassa tausta oli vähän turhan lähellä johtuen käytävän ahtaudesta.



Kun haastattelu oli tehty, niin toimittaja ilmoitti vähän myöhään, että hän haluaisi haastattelukuvan, jossa hän antaa oman kännykkänsä ja mies kertoo minkä arvoinen se on. Tämä näkyy uutisessa siinä, että kuva on vino, joka itseäni ärsyttää todella pahasti, sekä haastateltava on hitusen väärässä paikassa haastattelukuvaan nähden. Kiire oli kuitenkin melkoinen siinä vaiheessa, niin kaikkea ei tullut ottaneeksi huomioon.

Tämän jälkeen säntäsin takaisin kokoushuoneeseen ja huomasin ilokseni, että pöydällä oli tosiaan vanhoja kännyköitä. Näitä sitten kuvasin ja pyysin henkilöä tutkimaan niitä ja kertomaan niiden hintoja. Tätä pystyi sanomaan onnekaaksi sattumaksi. Teimme vielä Kampin pihalla galluppia eli voxpoppia siitä, miten paljon vanhoja kännyköitä löytyy ihmisten laatikoista. Nämä gallupit ovat yleensä hankalia, koska ihmiset eivät yksinkertaisesti halua televisioon tai esiintyä kameran edessä.

Kävimme Pasilan aseman postilaatikolla kuvaamassa, kuinka kirjekuori sujahtaa laatikkoon. Tämä aiheutti taas paljon mietintää ja päähkäilyä siitä saako postilaatikkoon laittaa tyhjää kirjekuorta. Koska kuva oli kuitenkin saatava, niin monesti näitä asioita ei voi kamalasti pohtia vaan asiat pitää vain tehdä. Se on vähän nurja puoli uutiskuvaamisessa.

Loput kuvat kuvasimme Pasilassa. Saimme kerättyä toimittajilta kasan vanhoja kännyköitä ja otimme niiden avulla laatikostossa- ja kirjekuoreen pakkaamiskuvat. Koska internet on nykyään jokapäiväistä, kuvaajille on hankittu oma tietokonenäyttö nettisivukuvitusta varten, jonka suuri fyysinen koko ja full-HD tarkkuus auttavat kovasti selkeän ja hyvän kuvituksen hankinnassa.

Nyt kun uutisjuttua katsoo jälkikäteen, niin olen hämmästynyt siitä kuinka paljon aiheeseen liittyviä kuvia saimme otettua, vaikka aluksi se tuntui vaikealta. Kiire tietenkin näkyy joidenkin kuvien laadussa, joka on harmillista, mutta arkipäivää uutiskuvauksessa. Saimme kuitenkin hommasta aika eheän kokonaisuuden kiireestä huolimatta, mistä olen erittäin tyytyväinen.

#### 4.1.2 Yle Hämeen uutiset

Alue tv-uutisissa on mediatoimittajia, jotka toimittavat, kuvaavat ja editoivat uutisjuttunsa alusta loppuun asti itse. Television lisäksi uutiset toimitetaan myös radioon, nettiin ja teksti-tv:hen. Koska minä en osaa toimittaa, minulla on mukana erikseen toimittaja, joka hoitaa toimitustyön samalla tavalla kuin valtakunnan tv-uutisissakin. Minun työkseni jää siis kuvaaminen ja editoiminen. Tällainen työskentely näkyy erityisesti kuvan ja leikkaamisen laadussa. Uutisesta tulee huomattavasti parempi



kun sen tekee kaksi ihmistä yhden sijaan. Voisin väittää, että kuvaus ja leikkaus ovat huomattavasti parempia, kun sitä varten on oma henkilö. Näin toimittaja voi keskittyä itse uutiseen ja kuvaaja keskittyy uutisen ulkonäköön, joka tv:ssä on erityisen tärkeää.

DVD:ltä löytyvä näyteuutinen kuvattiin Orimattilassa Ylen alue tv-uutisiin. Koska kyse oli enemmän kesäfiilistelyjutusta kuin oikeasta uutisesta, meillä ei ollut mikään kiire, ja pystyin rauhassa miettimään minkälaisia kuvia teen. Kun uutista kuvataan, niin pitää olla tietoinen siitä minkälainen juttu on kyseessä ja tehdä uutisesta sen näköinen. Maanviljelyksestä ei kannata tehdä musiikkivideotyylistä tai politiikasta taiteellista uutista ellei uutisteema nimenomaan edellytä sitä. Koska tässä jutussa oli enemmän kesäfiilistelymeininkiä, niin kuvasin uutiset vähän rennommalla otteella.

Rennompi ote näkyy siinä, että tilanteet ovat vähän lavastetumpia ja suunnitelmallisempia kuin normaalisti. Haastattelukuvaan otettiin koira mukaan, koska uutisessa oli kyse nimenomaan paimenkoirista ja näin rikottiin vähän perinteistä haastattelutapaa. Haastattelun aikana tuli myös lehmä



sopivasti taustalle, mikä antoi mukavaa tunnelmaa kuvaan. Koska aikaa oli paljon, pystyin suunnittelemaan kameran paikan ja pyytämään ohjaajaa ohjastamaan lehmälauman tiettyä reittiä pitkin, jolloin sain hyviä kuvia niistä. Koska koira oli helposti ohjattavissa, siitäkin sai hyviä lähikuvia monessa kohtaa.

Koska uutisjutun pääsee myös itse editoimaan, kuvatessa tulee kovasti mietittyä mitä kuvia liitetään mihinkin ja miten niitä leikataan. Eli voi jo suunnitella etukäteen leikkaamistakin. Yleensä suunnitelmat kuitenkin vaihtuvat editoidessa, koska kuvien pitää olla osittain sopivia tekstien kanssa ja tietyn pituisia.

Näin jälkikäteen voin sanoa, että uutisjutusta tuli mielestäni todella hyvä kesäfiilistelyjuttu. Siinä on rennompi, rauhallinen ote ja asioita ei ole hätiköity, kuten Pasilassa tulee usein tehtyä. Siinä oli kuitenkin fakta-asiaa ja se tuli rentoudesta huolimatta hyvin ilmi.

#### 4.2 Tiara-tehostelyhytelokuva

Tämä oli viimeinen korkeakoulussa tekemäni video. Kävin liikkuvan kuvan efektointi-kurssin, jonka lopputehtävänä oli tehdä kolmen kuvan video, jossa käytetään tietokonetehosteita. Ennen tätä kurssia pidin tehosteita aina Hollywood-leffojen yksinoikeutena. Oli kuitenkin mukava huomata, että tehosteiden ei tarvitse aina olla massiivisia vaan niillä voidaan peitellä pieniä kauneusvirheitä ja lisätä puuttuvia lavasteita. Oli myös hämmästyttävää, kuinka monessa suomalaisessa elokuvissa niitä nykyään käytetään ja mitä niillä voi tehdä. Tehosteiden tekoa varten käytin Adobe After Effects-ohjelmaa. Tätä ennen olin opetellut ohjelmaa vähän animaatio-kurssilla, mutta muuten ohjelma oli aika uusi tuttavuus.

Ensin teimme käsikirjoituksen. Halusin tehdä videon, jossa voisin hyödyntää tehosteiden voimaa parhaimmillaan eli tekemällä uuden maailman. Tämän takia kehitin kontrastisen tarinan, jossa todellisuus on harmaa, märkä ja tylsä ja mielikuvitusmaa on sen vastakohta. Mielessäni oli vähän Avatarin kaltainen uusi maailma, mutta tiesin kuitenkin etten taidoillani saa samanlaista aikaiseksi.

Sitten teimme kuvakäsikirjoitukset, joiden perusteella keskusteltiin siitä, minkälaisia tehosteita kannattaa tehdä ja mitä kaikkea pitää ottaa huomioon jotain tiettyä tehostetta tehdessä. Itse en ainakaan tullut huomioineeksi kaikkia varjoja mitä hahmosta tai kädestä voi jäädä maahan.

Tämän jälkeen teimme greenscreen-kuvauksia, jossa pingotimme vihreän kankaan kahden jalustan väliin. Vaikka asia ei ollut minulle teoriassa uusi, niin käytännössä en ollut koskaan ennen rakentanut tällaista studiota. Editointivaiheessa sitä oikeasti huomasi miksi oli erittäin tärkeää, että kangas on suora.

Tiaran lähikuvassa minulla oli ongelmia varjon kanssa. Kankaiden yhdyskohtaan lattianrajassa muodostui poikittainen varjo. Jouduin hyödyntämään maskeja, jotta sain varjon pois. Tämä antoi erittäin käytännöllisen opetuksen siitä, että vihreässä kankaassa ei saa olla yhden yhtäkään mustaa kohtaa tai se aiheuttaa lisätyötä.

Ajattelin ensin, että olisin tehnyt todellisuuden taustakuvat piirtämällä, mutta koska en ole mikään hääppöinen piirtäjä, niin lopulta tein taustat valokuvista. Muokkasin kuvista vähän piirrosmaisia. Henkilön liittäminen näihin kuviin ei ollut helppoa, koska sopivia ääriviivoja sai pitkän aikaan etsiä asetuksia kokeilemalla. Kaksi ensimmäistä kuvaa onnistuivat kuitenkin hyvin ja pään vaivaksi muodostui viimeinen kuva, koska siinä oli paljon liikettä ja objekteja.

Olin ensin suunnitellut, että henkilö seisoo kukkakedolla, mutta tekemistilanteessa huomasin, etten ollut miettinyt kedon tekemistä millään tavalla. Kaikki netistä löytyvät

kukkakuvat olivat joko kokonaisia ketoja tai yksittäisiä kukkia. Yksittäisissä kukissa oli myös ongelmana se, että ne olisi pitänyt yrittää irrottaa kuvasta yksitellen ja minulla ei ollut aikaa siihen. Luovuin kukkaketo-yrityksestä ja aloin kerätä kuvaan kaikenlaisia kivoja asioita. Esineiden irrottaminen taustasta oli vaikea homma, enkä ole tyytyväinen kovinkaan moneen kuvaan. Löysin myös pari videokuvaa ympättäväksi kuvaan kanin ja veden muodossa ja olen iloinen, ettei homma mennyt pelkillä stillkuvilla.

Yksi suuri projekti oli tehdä perhonen kuvaan. Perhosessa oli kolme osaa, joista siivet piti laittaa heilumaan samaan aikaan ja ne kiinnittää keskiruumiiseen. Katselin paljon videoita perhosten lentämisestä, jotta olisi saanut mahdollisimman aidon näköistä lentämistä kuvaan. Loppujen lopuksi perhoset lentelevät aika miten sattui, niin tein liikeradastakin vähän mitä sattui. Tämä perhonen ja sen liike onnistui mielestäni hienosti.

Video ei ole järin ammattimainen eikä vastaa tehosteiden nykyaikaista standardia, mutta mielestäni tämä video onnistui hienosti harjoitustyöksi. Adobe After Effects on melkoista pienten kolmioiden klikkausta, mutta jos sitä osaa käyttää, niin siinä on potentiaalia moneksi. Olen iloinen, että viimeinkin sain tutustua tähän ohjelmaan ja osaan käyttää sitä nyt tyydyttävästi.

## **Yhteenveto**

Neljä vuotta sitten olin naiivi, mutta tiesin että tällä alalla saa tehdä kamalasti töitä, jotta menestyy. Olen edelleen sitä mieltä, että niin lihakset kuin aivotkin joutuvat, etenkin näin kameramiehen näkökulmasta, erittäin koville kun tehdään videoita, uutisia, ohjelmia, elokuvia jne. Tämä ala vaatii kärsivällisyyttä ja vaikuttaa paljon myös henkilökohtaiseen elämään. Siksi ihmiseltä vaaditaan kovaa innostusta ja päättäväisyyttä tälle alalle. Minä en luovuttanut näiden neljän vuoden aikana, enkä näin ollen tule ikinä luovuttamaan. Sen olen päättänyt.

Asia, jota olen oppinut neljän vuoden aikana eniten, on ammattituotantojen tekeminen ammattituotannon omilla välineillä. Ammattikoulu oli pelkkä videokerho tähän verrattuna. Muistan kuinka näin ensimmäisen kerran AV-kioskin. Siellä oli vaikka minkälaista lamppua, jalustaa, tavaraa ja minä ihmettelin, että tarvitaanko tätä kaikkea yhden videon tekemiseen. Vastaus oli kyllä. Ja tämän jälkeen olen nähnyt aina vain isompia AV-varastoja täynnä aina vain enemmän tavaraa. Yks kaks sitä tajusi, että kaikki on mahdollista tehdä videolle, tietenkin rahasta riippuen.

Neljä vuotta sitten minulla oli työkokemusta vain aluetv-uutisten tekemisestä. Nyt neljän vuoden aikana olen tehnyt töitä ja oppinut monikamerakuvaamista, uutisten leikkausta, valtakunnan uutisten kuvaamista, videoassarointia, valaisemista. Sain myös haaveeni toteutettua siitä, että työskentelen Ylellä, niin Pasilassa kuin Tohlopissa. Olen mielestäni nyt oikea kameramies, valmiina kuvaamaan televisio-ohjelmia.

Elokuvien tekemisestä minulle ei jäänyt kamalan positiivista kuvaa. Minä en sovellu niiden tekemiseen niin hyvin, koska haluan että asiat tapahtuvat nopeasti ja että ne asiat ovat aina faktaa. En myöskään lämmennyt kovin paljoa filmille. Kun neljä vuotta sitten aloitin koulun, luulin, että kaikki elokuvat tehdään nykyään digitaalisesti. Siksi oli jotenkin yllättävää saada tietää, että vielä nykyaikanakin elokuvia kuvataan filmille. Minä olin jo kaukana tulevaisuudessa. Taidan olla enemmän digi-ihmisiä.

Ammattilaisia ja opiskelutovereita kuuntelemalla opin, että tärkeintä elokuvan teossa on näyttää siltä, että tietää mitä tekee. Tämä on tullut aika hyvin todettua niin kouluprojektien että Ylen draamaohjelmienkin parissa. Elokuvien tekemisessä on oma viehätyksensä, jonka ymmärrän kyllä, mutta yritän kuitenkin olla realististi ja hankkia elantoni tästä työstä, joten siksi haen töitä televisiopuolelta.

Koulu antoi minulle kattavan kuvan siitä miten elokuvia tehdään käsikirjoittamisesta lopputuotantoon asti. Vaikka niitä käsikirjoituksia tehdessä manasi sitä kuinka se ei ole omaa alaa, niin se oli silti todella hyvää yleissivistystä. Itse olisin kaivannut varmaan enemmän televisiotuotantoon sopivia kursseja, mutta toisaalta ne asiat oppii parhaiten tekemällä töitä työharjoittelussa.

Mitä tulee aspergerin syndroomaan, niin minulla on selvästi kommunikointi-vaikeuksia välillä. Olen kuitenkin sellainen ihminen, joka puhuu silloin kun on asiaa, joten ainakaan tärkeimmät asiat eivät jää sanomatta. Koska AS-henkilöt osaavat puhua paljon itsestään ja mielenkiinnon kohteistaan, niin tämä oire auttaa minua mainostamisessa itseäni työnantajille. Minä en ole helppo työkaveri kovinkaan monelle hiljaisuuteni ja passiivisuuteni takia, mutta toisaalta jotkut taas arvostavat kovasti minun tapaani kuunnella ja ottaa asioista selvää ennen kuin aletaan tehdä mitään. Objektiivinen ja visuaalinen näkökykyni tulee auttamaan paljon kuvaamisessa.

Näillä eväillä lähdän työelämään. Ainakin puoleksi vuodeksi on töitä sovittu tähän mennessä, joten eiköhän tämä tästä.

## Lähteet

### Julkaistut teokset

*Pelin, Risto* Projektinhallinnan käsikirja, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 2004  
*Gillberg, Christopher* Nörtti, nero vai normaali?, Gummerus Kirjapaino Oy, Jyväskylä 1999  
*Rabiger, Michael* Directing the documentary, Focal Press, Boston, 2004  
*Herkman, Juha* audiovisuaalinen mediakultturi, Tammer-paino Oy, 2005

*Wikipedia – Aspergerin syndrooma*  
[http://fi.wikipedia.org/wiki/Aspergerin\\_syndrooma](http://fi.wikipedia.org/wiki/Aspergerin_syndrooma) 13.4.2010  
*Wikipedia – Neurologinen poikkeavuus*  
[http://fi.wikipedia.org/wiki/Neurologinen\\_poikkeavuus](http://fi.wikipedia.org/wiki/Neurologinen_poikkeavuus) 13.4.2010  
*Mediakasvatus Metka – kuvakoot*  
<http://www.mediametka.fi/direct.aspx?area=page&prm1=133> 2.6.2010

### Julkaisemattomat teokset

Kristiina Lehto, Mediaprojektin oppimispäiväkirja, 2006  
 Kristiina Lehto, Citizen Kane elokuva-analyysi, 2007  
 Kristiina Lehto, Monikameran oppimispäiväkirja, 2008  
 Kristiina Lehto, Dokumenttiprojekti kuvakäsikirjoitus, 2008  
 Kristiina Lehto, Asperger syndroomaisen päiväkirja-käsikirjoitus, 2008  
 Kristiina Lehto, Mainos- ja tilauselokuvan oppimispäiväkirja, 2008  
 Kristiina Lehto, Elokuva-ilmaisun opintopäiväkirja, 2009  
 Kristiina Lehto, Harjoitteluraportti, 2009

### DVD:ltä löytyvät työnäytteet

Riitti, 2006  
 Kuusi mainosta, 2006  
 Alpo imurikauppias, 2007  
 Asperger syndroomaisen päiväkirja, 2008  
 Katusoittaja, 2009  
 Päätös, 2009  
 Odotus, 2009  
 Tiara, 2010  
 Monikamera, 2009  
 Uutiskuvaus, TV-Nytt 2010 ja Hämeen uutiset 2009